

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
BAŞKANLIĞI
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/1376
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.02.2025/50
Karar Numarası : 2025/52
Başvuran : M.Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, bulunduğu ceza infaz kurumunda annesi tarafından hesabına yatırılan paranın tahsilat makbuzlarının verilmediği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Annesi tarafından her hafta hesabına yatırılan paranın tahsilat makbuzlarının zamanında ve şikayette bulunmadığı sürece kendisine verilmediğini,

b. Ceza İnfaz Kurumu Savcısına bu durumu birden fazla kez şifahi olarak iletmesi üzerine Savcılıkça talimat verilmesine rağmen bu konudaki uygulamanın değişmediğini iddia etmektedir.

3. Muhatap Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. 15/4/2024 tarihi itibarıyla Kurumda barındırılan mahpusların hesaplarında bulunan parayı hem sistem üzerinden kontrol edebilecekleri, hem de alışveriş yapabilecekleri Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi (ACEP) sistemine geçiş çalışmalarının başlatıldığı, ACEP sisteminden kontrol sağlandığı için tahsilat makbuzlarına gerek kalmayacağı,

b. Bu süreçte hem sistem değişikliği işlemlerinin tamamlanmaya çalışıldığı, hem de herhangi bir mağduriyet yaşanmaması adına mevcut sistemin uygulanmasına devam edildiği,

c. Kurumda barındırılan tüm mahpuslar ile görüşülerek ve tek tek dilekçeleri alınarak Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) sistemi hesabındaki mevcut paralarının ACEP sistemine taşındığı, bu süreçte tahsilat makbuzlarının dağıtımında bir kereye mahsus 2 günlük aksama yaşandığı, ancak bu aksamanın hiçbir mahpusun alışveriş yapmasında mağduriyete sebep olmadığı,

ç. Kurumda gerçekleştirilen sistem değişikliği sonucunda, tüm mahpuslara ve yakınlarına, hesaplarına yatırılacak paraların ACEP sistemine yatırılması konusunda bilgi verildiği, ayrıca bu hususa ilişkin duyurunun Kurumun İnternet adresinde yayımlandığı, başvurana ve kendisine para yatıran annesine defalarca bilgi verilmesine rağmen, eski sistemden para yatırılmaya devam edildiği,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

d. Başvuranın hesabına yatırılan paralara ilişkin tahsilat makbuzlarının başvurana verildiği, başvuranın sonrasında parasının ACEP hesabına aktarılması talebinin yerine getirildiği ve bu hususta herhangi bir mağduriyet yaşanmadığı ifade edilmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesine göre: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz (...)*"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön inceleme yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre: "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur (...)*"

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre: "*(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini re'sen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini re'sen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Kötü muamele konusundaki iddialar, uygun delillerle desteklenmelidir (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), *Klaas/Almanya*, B. No: 15473/89, 22/9/1993, para. 30). İddia edilen olayların gerçekliğini tespit etmek için her türlü şüpheden uzak, makul kanıtların varlığı gerekir. Bu nitelikteki bir kanıt, yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilemeyen birtakım karinelere de oluşabilir (AİHM, *İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161).

13. 13/7/2005 tarihli ve 25874 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 25874

sayılı Hükümlü ve Tutukluların Emanete Alınan Kişisel Paralarının Kullanımına Dair Yönetmelik'in "Hükümlü ve tutuklulara ait paranın kaydı" başlıklı 5'inci maddesinin ilgili kısmına göre: "Kuruma gelen hükümlü ve tutukluların üzerinde bulunan paraların miktarı ne olursa olsun, kurum görevlilerince alıkonularak ilgiliye karşılığında makbuz verilir (...)"

14. Başvuran, annesi tarafından her hafta hesabına yatırılan paranın tahsilat makbuzlarının zamanında ve şikayette bulunmadığı sürece kendisine verilmediğini iddia etmişse de; muhatap Kurumca gönderilen belgelerin incelenmesinden, başvuru tarihinde muhatap Kurumda para yatırma ve alışveriş işlemleri için farklı bir sisteme geçilmesi çalışmalarının söz konusu olduğu, bu geçiş sürecinde makbuzların tesliminde aksamalar yaşanması mümkün olmakla birlikte başvuran adına yatırılan paraların makbuzlarının kendisine teslim edildiğine ilişkin belgelerin sunulmuş olduğu, başvuran ve yakınlarına yeni sistem hakkında gerekli bilgilendirmenin yapıldığı anlaşıldığından, başvuru kapsamındaki iddialar yönünden bir hak ihlalinin bulunmadığı değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/2/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye